

خلافت ابوبکر بن ابی قحافه

خلافت ابوبکر بن ابی قحافه در سال 11 هجری قمری ...

خلافت ابوبکر بن ابی قحافه در سال 11 هجری قمری

مورخان و سیره‌نگاران درباره تاریخ رحلت پیامبر(ص)، اتفاق نظر ندارند. شیعیان به پیروی از اهل بیت(ع)، تاریخ رحلت را، 28 صفر دانسته ولی اهل سنت، آن را در ماه ربیع‌الاول ذکر کرده‌اند.

همین دیدگاه‌های تاریخی درباره آغاز خلافت ابوبکر بن ابی قحافه، به عنوان نخستین خلیفه از خلفای راشدین، نیز ساری و جاری است. ولی تمامی تاریخ‌نگاران، اتفاق دارند بر این که در همان روزی که رسول خدا(ص) رحلت نمود، ابوبکر به خلافت رسید.

خلافت ابوبکر، نخستین سنگ بنای عملی و تفرقه مسلمانان در صدر اسلام است. زیرا خلافت وی، نه به وصایت پیامبر(ص) بود و نه به صورت انتخابات آزاد و دموکراتیک برگزار شد. بلکه نتیجه منازعه و مناظره گفتاری برخی از افراد دو گروه مهاجر و انصار بود که در سقیفه بنی ساعده، در تجمع چند ده نفری مسلمانان، بدون حضور بزرگان بنی‌هاشم(که نزدیکترین افراد به رسول خدا(ص) بودند) و بدون اطلاع بسیاری از سران صحابه کبار، با ترفندهای چند تن از مهاجران، به این مقام برگزیده شد و سپس با فضا سازی ویژه، از سایرین نیز به رضایت و یا با اجبار بیعت گرفتند.

مخالفان خلافت ابوبکر، دو دسته از صاحب نفوذان مدینه و اصحاب رسول خدا(ص) بودند.

دسته اول: آنانی که شخصیت ابوبکر را به دلایلی برای این مقام مناسب نمی‌دانستند. معروف‌ترین شخصیت‌های این دسته، افرادی چون سعد بن عباد، قیس بن سعد، ابوسفیان و بسیاری از طایفه‌های انصار و گروهی از مهاجران بودند.

دسته دوم: آنانی که نه شخص ابوبکر، بلکه مخالف انتخاب خلیفه بدون در نظر گرفتن وصایت بودند. این‌ها، معتقدان به امامت بودند که اعتقاد داشتند بر این که خلیفه، باید از سوی پیامبر(ص) به وصایت تعیین شده باشد و به شواهد غیرقابل انکار، استناد می‌کردند که رسول خدا(ص) در واپسین ماه‌های زندگی خود، در بازگشت از مراسم حجة‌الوداع، در سرزمین غدیرخم، حضرت علی بن ابی طالب(ع) را به این مقام منصوب کرد و از حاجیان حاضر، برای آن حضرت، بیعت گرفت.

بدین لحاظ، معتقد بودند که خلافت، همانند امامت، از آن امام علی بن ابی‌طالب(ع) است و هر فردی و یا شخصیتی که به خواهد این مقام را غصب کند، آن را مشروع ندانسته و با او مبارزه خواهند کرد.

این دسته از مسلمانان، پس از آگاهی از بیعت گروهی از مسلمانان با ابوبکر، اعتراض کرده و با تجمع در خانه فاطمه زهرا(س) که پایگاه اهل بیت عصمت و طهارت بود، خواهان بیعت با امام علی(ع) شدند.

بزرگانی از صحابه رسول خدا(ص)، چون سلمان، ابوذر، مقداد، عمار، حذیفه، عباس، زبیر و بسیاری از مهاجران و انصار و طایفه بنی‌هاشم از همین دسته بودند.

ولی اعتراض آنان، خلیفه و گروه حمایت‌گر او را از کرده خویش باز نداشت. قدرت به دست گرفتگان، به جای دلجویی از دختر رسول خدا(ص) و امیرمؤمنان علی بن ابی طالب(ع) در رحلت پیامبر(ص) و غصب خلافت، با این گونه اعتراضات مخالفان به شدت برخورد کرده و حتی بدون اجازه، وارد خانه دختر رسول خدا(ص) شدند و معترضان را مورد ضرب و شتم قرار داده و علی(ع) را به اجبار و اکراه به مسجد بردند. در این ارتباط، فاطمه زهرا(س) نیز مورد ضرب و شتم ستم‌کارانه قرار گرفت و جنین او به نام محسن که نزدیک وضع حملش بود، سقط شد و بر اثر همان صدمات، آن حضرت پس از هفتاد و پنج، یا نود و پنج روز از رحلت پیامبر(ص) به شهادت رسید.